

ПОЛІТИКА ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ СЕКСУАЛЬНІЙ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА НАРУЗІ (ЗСЕН / PSEA)

Громадської організації «Центр досліджень і сприяння реформ»
(ГО «ЦДСР»)

1. Мета та сфера застосування

Ця Політика встановлює фундаментальні принципи, стандарти та механізми Громадської організації «Центр досліджень і сприяння реформ» (надалі — ГО «ЦДСР») щодо безумовного запобігання сексуальній експлуатації, порузі та домаганням (ЗСЕН / PSEA).

Метою документа є створення абсолютно безпечного середовища для всіх учасників проєктів ГО «ЦДСР»: бенефіціарів, респондентів соціологічних досліджень, представників вразливих груп (зокрема ВПО), а також співробітників, експертів та волонтерів. Політика розроблена відповідно до міжнародних гуманітарних стандартів, керівних принципів ООН, вимог донорів (OECD DAC) та національного законодавства України.

Дія Політики поширюється на керівництво, штатних працівників, залучених аналітиків, консультантів, волонтерів, стажерів та підрядників ГО «ЦДСР» незалежно від місця їхнього перебування та формату роботи (в офісі, під час польових виїздів, на тренінгах чи у відрядженнях).

2. Визначення термінів

- **Сексуальна експлуатація** — будь-яке фактичне зловживання або спроба зловживання вразливим становищем, різницею у статусі чи довірою з метою отримання послуг сексуального характеру, зокрема (але не виключно) шляхом пропонування грошей, соціальної, гуманітарної чи експертної допомоги.
- **Сексуальна наруга** — фактичне або погроза фізичного втручання сексуального характеру, що здійснюється із застосуванням сили, в умовах нерівності чи примусу.

- **Сексуальні домагання на робочому місці** — небажана поведінка сексуального характеру (вербальна, невербальна чи фізична), що створює вороже, принизливе чи небезпечне робоче середовище для членів команди.
- **Дитина** — кожна людська істота до досягнення нею 18-річного віку. Будь-які сексуальні контакти з дітьми є категорично забороненими та кваліфікуються як кримінальний злочин, незалежно від віку згоди в конкретній юрисдикції.

3. Базові стандарти поведінки (нульова толерантність)

ГО «ЦДСР» декларує принцип «**нульової толерантності**» до будь-яких проявів ЗСЕН. Для всіх осіб, на яких поширюється дія цієї Політики, встановлюються наступні імперативні правила:

- Категорично забороняється обмінювати гроші, працевлаштування, товари, експертні послуги, консалтинг або гуманітарну допомогу на послуги сексуального характеру чи будь-які інші форми принизливої поведінки.
- Забороняється вступати в сексуальні відносини з особами до 18 років. Незнання віку особи не є виправданням.
- *Сексуальні відносини між співробітниками ГО «ЦДСР» та бенефіціарами проєктів* (навіть за обопільною згодою) суворо не рекомендуються (а у випадку з неповнолітніми чи вразливими особами — суворо забороняються), оскільки вони базуються на нерівній динаміці влади та підривають довіру до ГО «ЦДСР».
- Будь-який працівник, який підозрює колегу або підрядника у порушенні цієї Політики, зобов'язаний негайно повідомити про це керівництво або скористатися каналами подання скарг.
- *Родинні та шлюбні зв'язки в команді*: Наявність родинних або шлюбних зв'язків між співробітниками та/або залученими експертами ГО «ЦДСР» є допустимою. Однак такі зв'язки підлягають обов'язковому декларуванню керівництву ГО для уникнення конфлікту інтересів. Працівники

чи експерти, які перебувають у шлюбі або родинних стосунках, не повинні перебувати у прямому адміністративному чи фінансовому підпорядкуванні одне одного (наприклад, один із подружжя не може одноосібно погоджувати акти виконаних робіт, таймшити або фінансові виплати іншому).

4. Специфіка роботи під час досліджень та освітніх проєктів

Зважаючи на експертно-аналітичний фокус ГО «ЦДСР» (проведення соціологічних опитувань, глибинних інтерв'ю, фокус-груп, тренінгів у громадах), команда повинна дотримуватись посилених заходів безпеки:

- Під час інтерв'ювання вразливих категорій населення (ВПО, постраждалі від війни) дослідники повинні уникати будь-яких питань, жестів чи коментарів, які можуть бути трактовані як сексуальний інтерес чи психологічний тиск.
- Забороняється проводити індивідуальні опитування або консультації з неповнолітніми чи вразливими особами у закритих, ізольованих просторах без присутності іншого колеги (правило «відкритих дверей» або «двох дорослих»).
- Під час організації виїзних освітніх заходів (тренінги, школи) ГО «ЦДСР» забезпечує безпечне та роздільне проживання учасників, а також призначає відповідальну особу за моніторинг дотримання етичних норм під час заходу.

5. Механізми повідомлення та захист викривачів (Safeguarding)

ГО «ЦДСР» забезпечує безпечні, конфіденційні та доступні канали для повідомлення про випадки ЗСЕН відповідно до затвердженої «Політики розгляду скарг».

- Повідомлення можна подати через корпоративну пошту комплаєнсу (ngo@reform-ua.com) або через форму на сайті www.reform-ua.com. ГО «ЦДСР» розглядає також анонімні повідомлення.

- **Захист викривачів та потерпілих:** ГО «ЦДСР» гарантує абсолютну конфіденційність заявнику та потерпілій особі. Будь-які переслідування, булінг

або стигматизація особи, яка добровільно повідомила про випадок ЗСЕН, розцінюються як грубе порушення і тягнуть за собою негайне звільнення.

- Допомога потерпілим (медична, психологічна, юридична) завжди ставиться у пріоритет над інтересами ГО «ЦДСР». Керівництво зобов'язується сприяти перенаправленню постраждалих до спеціалізованих сервісів підтримки.

6. Розслідування та дисциплінарні заходи

Усі заяви щодо ЗСЕН розглядаються протягом 48 годин Правлінням ГО або спеціально створеною Етичною комісією із залученням юриста (у разі необхідності). На час проведення розслідування особа, щодо якої висунуто звинувачення, відсторонюється від роботи з бенефіціарами та участі у проєктах зі збереженням конфіденційності.

У разі підтвердження факту ЗСЕН до порушника застосовуються найсуворіші санкції: негайне розірвання контракту, виключення з членів ГО та, за наявності ознак кримінального правопорушення, передача матеріалів до правоохоронних органів України. Крім того, ГО «ЦДСР» зобов'язана повідомити про такий інцидент донора, який фінансує відповідний проєкт.

7. Навчання та ознайомлення

Кожен співробітник, експерт або волонтер зобов'язаний пройти базовий інструктаж з питань ЗСЕН (PSEA) під час адаптації (онбордингу) та підписати Декларацію-зобов'язання (Додаток 1), що є невід'ємною частиною трудового договору чи контракту.

ДОДАТОК 1. ДЕКЛАРАЦІЯ-ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Я, як працівник, експерт, волонтер або особа, залучена до надання послуг у рамках реалізації проєктів ГО «Центр досліджень і сприяння реформ», підтверджую, що уважно прочитав(ла) та зрозумів(ла) Політику щодо запобігання сексуальній експлуатації та нарузі (ЗСЕН/PSEA).

Я зобов'язуюсь:

- Суворо дотримуватися принципів нульової толерантності до сексуальної експлуатації та наруги у своїй професійній та повсякденній поведінці.

- Докладати всіх зусиль для створення безпечного середовища для бенефіціарів, респондентів досліджень та колег.

- Негайно інформувати керівництво або використовувати канали скарг у разі виявлення чи обґрунтованої підозри щодо випадків ЗСЕН з боку інших осіб.

Я усвідомлюю, що порушення цієї Політики призведе до дисциплінарної відповідальності, негайного припинення співпраці з ГО «ЦДСР» та можливих юридичних наслідків.

ПІБ:

Посада / Роль в ГО «ЦДСР»:

Дата: «___» _____ 20__ р. Підпис: _____